

Stortingets energi- og miljøkomite

Oslo 4. januar 2022

Svar på høring - Representantforslag om å stanse planlagte økninger i strømvavgifter- 44 S (2021-2022)

Forslaget har sin bakgrunn i at strømprisene denne vinteren er rekordhøye og det foreslås to tiltak for å redusere de samlede kostnadene for vanlige husholdninger.

1. Stortinget ber regjeringen trekke tilbake forskriften om effektbaserte tariffer som etter planen skal tre i kraft 1. januar 2022.
2. Stortinget ber regjeringen instruere NVE om at nettleien ikke skal økes.

Fra Distriktsenergis side mener vi begge forslagene ikke er til det beste hverken for landets strømkunder, kraftbransjen eller samlet for AS Norge.

Ad. forslag 1.

Forslaget er delvis effektivt gjennom at forliket mellom regjeringen og SV innebar at det ikke kom krav om innføring av effektbaserte tariffer fra 1.1.2022, som tidligere forutsatt. Dette er likevel ikke til hinder for at nettselskapene måtte velge å innføre dette, eller videreføre tilsvarende ordninger fra 1.1.2022. En ordning som er forberedt etter lang tid, i lojalitet med tidligere pålegg om å innføre effektbaserte tariffer fra 1.1.2022.

Fra vårt ståsted er det likevel verdt å understreke betydningen av at ordningen gjennomføres, all den stund ordningen innføres for å redusere de samlede investeringskostnadene i kraftnettet i Norge. Det vil komme forbrukeren til gode gjennom en lavere nettleie enn alternativet.

Investeringene i kraftnettet gjøres for å sikre strøm til enhver tid. Også i den timen i året eller måneden der samlet forbruk er størst. Det er denne timen som langt på vei bestemmer investeringskostnadene til nettkundene, og dersom den timen med høyt forbruk kan reduseres, reduseres også de samlede kostnadene i nettet. Det ville være uheldig om Stortinget valgte å si nei til et åpenbart kostnadsreducerende tiltak som dette. Men det er da heller ikke vår oppfatning at Stortinget gjør, men derimot at det var uheldig å innføre nye ordninger når strømprisen var på det høyeste, og at ordningen med effektbaserte tariffer kommer på et senere tidspunkt.

Det er også verdt å merke seg at for nettselskapenes del, er det ingen forskjell i inntektsgrunnlaget om man innfører effektbaserte tariffer eller ikke. Nettselskapenes inntektsrammer settes uavhengig av dette, så en tilnærming om at nettleien samlet sett med ny nettleie blir høyere, som er blitt hevdet er feil. Dersom noen får høyere nettleie, må andre få lavere med andre ord. Så langt ser det ut til at mellom 50 og 80% av landets nettkunder får samme eller lavere nettleie som følge av ny ordning, mens resten får en høyere nettleie. De som får høyere nettleie vil med en endring i forbruksprofilen sin, ha mulighet til å påvirke nettleien, slik at denne blir lavere.

Ad forslag 2.

Nettselskapenes inntekter bestemmes av NVE (RME) gjennom et system, der selskapene etter nærmere regler tildeles såkalte inntektsrammer. Det er denne inntektsrammen som selskapene kan kreve inn av sine kunder. Hvorvidt selskapene driver effektivt eller ineffektivt påvirker ikke inntektsrammen, men er med på å avgjøre størrelsen på avkastningen til nettselskapet.

Det faktum at inntektsrammene for 2022 øker fra vel 17 milliarder kroner i 2021, til vel 19 milliarder kroner i 2022, henger sammen med særlig to forhold, slik det også redegjøres for i representantforslaget. Det henger sammen med økte investeringer for selskapene og det faktum at nettselskapene må kjøpe tapet i nettet i markedet, et marked med høye kraftpriser.

Når kostnadene til nettselskapene går opp i en verden der investeringene øker for å møte nye og eksisterende kundebehov følger det av reguleringen at nettselskapene som driver et naturlig monopol skal få dekket sine kostnader. Nettselskapene er likevel underlagt en effektivitetsregulering, der de får tilbake 40% av kostnadene krone for krone og de resterende 60% avhengig av hvor effektive selskapet er sammenlignet med andre.

Skulle Stortinget velge å instruere NVE om at nettleien ikke kan økes, tar man samtidig bort noe av grunnlaget for å kunne drive og sørge for at kraftnettet er oppe og står til det beste for landets innbyggere til enhver tid. Stortinget vil samtidig umyndiggjøre NVE (RME) som gjennom mange år og en krevende regulering har funnet fram til et system som på den ene siden skal sikre riktige investeringer i nettet, samtidig som den samme reguleringen skal sikre at selskapene driver så effektivt som mulig.

Kraftprisen settes på Nord Pool helt uavhengig av nettselskapet. Nettselskapet skal også etter nærmere regler være nøytrale i forhold til alle aktører så som til kraftprodusentene og til alle strømselgere. En stram regulering sikrer også dette. Det innebærer at når nettselskapene må ut og kjøpe det tapet som nettet genererer, må nettselskapet kjøpe dette i markedet på lik linje med alle andre. Høye kraftpriser gir dermed også nettselskapet tilsvarende høye kostnader.

Men det er verdt å merke seg at reguleringen legger opp til at det skal være lønnsomt for nettselskapene å redusere tapet så langt mulig for å oppnå større effektivitet i selskapene sammenlignet med andre. Det betyr i praksis at det er smart, særlig i en tid med høye kraftpriser for nettselskapene og redusere tapene så langt mulig. Men dette er ikke noe kvikk fix, men et resultat av at selskapene over tid foretar tapsbegrensende tiltak i nettet. Disse tapsbegrensende tiltakene vil på sikt redusere selskapenes kostnader og således redusere nettleien.

Etter Distriktsenergis mening bør ikke Stortinget etterkomme representantforslaget om å stanse planlagte økninger i strømvavgifter.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi.

Knut Lockert

Daglig leder